

FUNDACJA
"Archiwum i Muzeum Pomorskie
"Kuchnia i Wojskowej Służby Polek"
Forum, ul. Podmurna 93
22 186, e-mail: rapak@wp.pl
16 16 25 127: REGON 870602736
KRS 00000 41692
1090 1506 0000 0000 5002 0244

poproszeni nr M: 576/

1223

6.06.2009

ef.

opr. Moss-Jebli

Sygn.
Brajczewski Stawomir

00-685 Warszawa

Włodawek

JK O WSS AK

Brajczewski Józef
ps. "Dąb"

M: 576/1223 Pom.

**SPIS ZAWARTOŚCI
TECZKI**

Brajczewski Józef
J: M-546/1223 Pom
Włocławek AŁ

- I./1. Relacja k. 7 s. 1-8
- I./2. Dokumenty (sensu stricto) dotyczące relatora k. 4 s. 1-5
- I./3. Inne materiały dokumentacyjne dotyczące relatora —
- II. Materiały uzupełniające relację k. 1 s. 1
- III./1. Materiały dotyczące rodziny relatora —
- III./2. Materiały dotyczące ogólnie okresu sprzed 1939 r. —
- III./3. Materiały dotyczące ogólnie okresu okupacji (1939-1945) —
- III./4. Materiały dotyczące ogólnie okresu po 1945 —
- III./5. Inne ... —
- IV. Korespondencja
- 1) rodzinny Józefa k. 1 s. 1-2
-
-
- V. Nazwiskowe karty informacyjne k. 14
- VI. Fotografie dzieł ikonografii

1/11. Relacja o Brajczewskim
Józefie:

1. autorstwa Heliny Brajczewskiej
(mkpis + kop. mps z 9.02.1993) k. 3 s. 1-4
2. relacja o tj. Brajczewskim spisane
przez Ursulę Żelkowską mkpis
z 28.06.1993, + ~~biogram~~ k. 2 s. 5-6
3. Inf. telef. o tj. Brajczewskim od żony
spisane przez M. Żelkowską,
mkpis 1939 1945 k. 1 s. 7
4. Biogram - relacja autorstwa
M. Żelkowskiej z 11.08.1993, mkpis
kop. k. 1 s. 8

o niezującym członku konspiracji

Dane osobowe

1. Nazwisko, imiona (u kobiet nazwisko panięskie)
2. Data i miejsce urodzenia
" " " śmierci
3. Imiona rodziców, nazwisko panięskie matki, zawód rodziców
4. adres przed wojną
" w czasie okupacji
5. Wykształcenia - nazwiska
6. Przebieg pracy zawodowej
7. Stosunek do służby wojskowej
8. Udział w kampanii wrześniowej 1939r.

Działalność okupacyjna

1. Data i okoliczności wstąpienia do organizacji konspiracyjnej- jakiej, używane pseudonimy
2. Kto, gdzie i w jakich okolicznościach odbierał przysięgę?
3. Przydziały organizacyjne- kryptonimy, nazwisko dowódcy- przełożonego, pseudonimy, dane dotyczące komórki, zadania
4. Wykonywane zadania, uzyskane odznaczenia itp.
5. Ewent. aresztowania, porcesy itp.
6. Dane o uczestnictwie w konspiracji członków rodziny, znajomych

Okres powojenny

1. praca zawodowa, kształcenie, praca społeczna
2. Działalność konspiracyjna "powojenna"
3. Represje doznane w PRL w związku z działalnością konspiracyjną

Dokumentacja

Dokumenty i fotografie

Data

1) Józef Brajterowski

Podpis relatora

imię i nazwisko

adres

stosunek pokrewieństwa

- 2) 21.02.1905 Sobótka Podlaska
zmart 05.03.1985 Warszawa
 - 3) Jan Wierzbicki - ? ogrec-
Admiral dowódca okrętu
Kielmski
 - 4) Kłomocin Obrotowa
 - 5) Gostynin - matura
Warszawa - mag. prawa
 - 6) Lublin, Sąd apelacyjny
poko 10.0. pod prezydent
A. Hojka nycelnik
choroba serca
- Okres okupacji
Księgi pamiątkowe do
adwokatura.

Mahna Brajterowska

ul. Kosciuszki 10m 8

87 800 Włocławek

Gona

Praca w Warszawie
Inna kobieta
" " " " " "

o nietytułowym charakterze konspiracyjnym

Dane osobowe

1. Nazwisko, imiona (u kopist nazwisko pseudonimowe)
2. Data i miejsce urodzenia
3. Imiona rodziców, nazwisko matki, zawód rodziców
4. Adres przed wojną
5. W czasie okupacji
6. Wykształcenie - nazwa szkoły
7. Przeszłość pracy zawodowej
8. Stosunek do sił zbrojnych
9. Udział w kampanii wrześniowej 1939r.

Działalność organizacyjna

1. Data i okoliczności wstąpienia do organizacji konspiracyjnej
2. Data i w jakich okolicznościach odbył się przyjęcie
3. Przynależność organizacyjna - kryptonim, nazwisko dowódcy - przełożonego, pseudonim, dane dotyczące kontaktów, miejsca
4. Wykonywane zadania, wykonywane obciążenia itp.
5. Gwent, przesłania, pisma itp.
6. Dane o uczestnictwie w konspiracyjnej działalności, w tym o

Przeszłość zawodowa

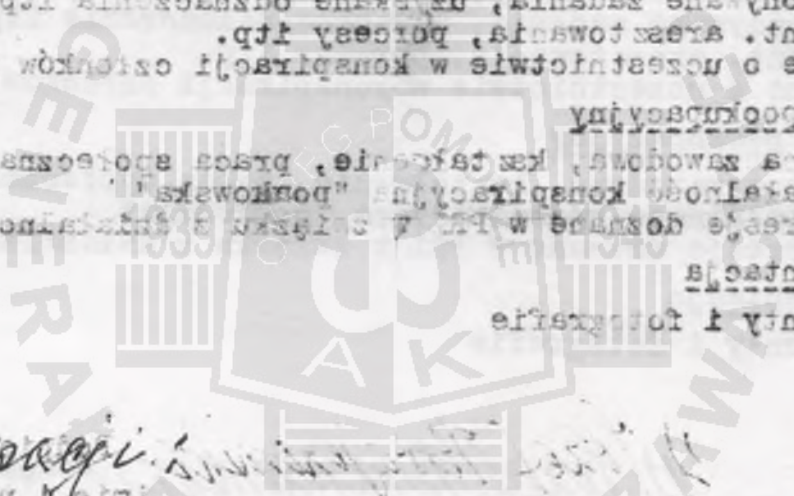
1. Praca zawodowa, kierowanie, prace społeczne
2. Działalność konspiracyjna "podziemna"
3. Represje doznane w PRL w związku z działalnością konspiracyjną

Dokumentacja

Dokumenty i fotografie

Pracownicy
 Komisji
 To odbyło się w Warszawie
 w klasztorze u sióstr
 Felicjanek na kapel-
 lany, a na Surobat-
 kowskiej (136?) kancel-
 laria adwokacka.
 p. J. Tołkacz

Wobec swych...
 osoby...
 W.B.
 Oficer... był od pow.
 Stanisł. P. R. adwok.
 ten i...
 Wym.

Tusadę konspiracja do siebie to ma,
 że milczy, choć ktoś do odemaskowania się
 Ani obawie, ani koiu o nim ^{franka} nie,
 Bo da grabie zabiorą, nie milcząc.
 Takie jest konspiracji bycie
 Nikt o nim nie wie nie, choćki o sprawie
 Jestis' argsty, spawozrozysly, a czas mi ja, mi
 A ja też nie wiem nie, choć mi się wybrze. ^{Stajja}

A. Brzozowski

Brajczewski Józef

urodzony 21.02.1905r. Sokołów Podlaski

zmarł 05.03.1985r Włocławek

syn Jana i Marianny - ojciec był administratorem w majątkach ziemskich

adres przed wojną - Chełm Lubelski, ul. Obłońska

wykształcenie - matura w Gostyninie

prawo Warszawa

praca zawodowa - Lublin, Sąd - aplikował jako p.o. prokuratora
zwolniony ze służby wojskowej - choroba serca

Okres okupacji

Z sędziego przechodzi do adwokatury

Miejsce zamieszkania - Wawer - klasztor sióstr Felicjanek na kapela

" kancelarii adwokackiej - ul.Marszałkowska (136 ?)

Po 1945r.

adwokat i obrońca wojskowy

Praca społeczna "Liga Kobiet"
"Kuria" przy katedrze

P.S.Po śmierci Syn inż. z Gdyni Wojciech zabrał wszystkie papiery
dokumenty itd -

żona Halina Brajczewska
ul.Kościuszki 10 m.8
87-800 Włocławek

Wysłane z Włocławka 9.02.1993r,

Zasadę konspiracji ~~ka~~ do siebie to ma,
Że milczysz, choć ktoś do zdemaskowania się pcha
Ani otoczenie, ani żona o nim nic nie wie,
Bo do grobu zabierają swe milczenie.
Takie jest konspiracji bycie
Nikt o nim nie wie, chodzi o przeżycie.
Jesteś czysty, przezroczysty, a czas mija, mija
A ja też nie wiem nic, choć mi się wykreca szyja

R e l a c j a

o nie żyjącym członku konspiracji

B R A J C Z E W S K I J ó z e - f

urodzony 21.02.1905 r. Sokołów Podlaski wg żony, Gródek n/Bugiem wg informacji Syna
zmarł 5.03.1985 r. we Włocławku

syn Jana i Marianny - ojciec był administratorem w majątkach ziemskich
adres przed wojną - Chełm Lub. Obłońska

wykształcenie; matura w Gostyninie
studia w Warszawie - mgr prawa

w Sądzie w Lublinie aplikował jako p.o. podprokurator
zwolniony ze służby wojskowej ze względu na chorobę serca

W okresie okupacji wg informacji ^{żony,} zmienia funkcję sędziego na adwokata
prowadząc kancelarie adwokacką w Warszawie przy ul.Marszałkowskiej 136?
Miejsce zamieszkania wraz z rodziną Wawer, klasztor siostr Felicjanek (na kapelanii)

Rodzina wie bezpośrednio z ust p.Brajczewskiego, że był członkiem
Armii Krajowej niestety nie może podać żadnych szczegółów. Syn podaje,
że kilkakrotnie słyszał w domu pseudonim "Dąb", ale nie jest pewien czy
to było kojarzone z osobą Ojca. Próby uzyskania informacji na temat
działalności konspiracyjnej p.Brajczewskiego nie powiodły się. Szereg
osób nie żyje, a żyjący którzy kontaktowali się z p.Brajczewskim w czasie
okupacji nic nie wiedzą np.Ks Stanisław Kościanek, z którym rodzina
Brajczewskich mieszkała pod jednym dachem na plebanii klasztoru
SS.Felicjanek w Wawrze.

W opublikowanych publikacjach i w maszynopisach szefa sztabu Komendy
Obszaru Pomorze ~~wyż~~ n.t. "Dane do historii AK na Pomorzu" występuje
blisko brzmiące nazwisko j.Brieczewski lub j.Brioczewski ps. Dąb
jako członka AK wchodzącego w skład Okręgowego Sądu - Wydział Sprawiedliwości.
Przypuszczam, ^{że} szef sztabu płk.J.Chyliński pisząc nazwiska z pamięci użył niemieckiej konstrukcji "ei" zamiast "aj", co następnie przy przepisywaniu przekształcono na "ie". Próbowałam wyjaśnić tę sprawę w rozmowach z członkami AK - bezskutecznie. W ramach korespondencji związanej z uzyskaniem dokumentów o moim Ojcu Wawrzyńcu Żbikowskim, który wśród innych pseudonimów używał ps. Wala i wchodził również w skład Wydziału Sprawiedliwości Okręgu Pomorze próbowałam wyjaśnić sprawę przeinaczenia nazwiska p.Brajczewskiego. Z przykrością stwier-

dzam, że moje konkretne pytania zostały zignorowane - bez jakiegokolwiek wzmianki w odpowiedzi np. Studium Polityki Podziemnej w Londynie, płk. Leski ostatni szef sztabu Obszaru Zachodniego, p. Woźniak z Poznania, p. Szatkowski z Danii, p. Chazanowski itd.

Istnieją jednak dowody pośrednie o działalności p. Brajczewskiego w konspiracji. Syn p. Brajczewskiego i syn p. Palickiego potwierdzają, że obie rodziny znały się doskonale. Od p. Ireny Jagielskiej-Nowakowej p. Ewa otrzymałam informacje, że mój Ojciec Wawrzyniec Żbikowski wchodził w skład Komendy Obszaru Zachodniego podobnie jak Marian Palicki ps. Pał (p. Nowak uzyskała te informacje od płk. J. Chylińskiego, który mieszkał wówczas w Toronto). Wszyscy panowie po wojnie nadal utrzymywali ściśle kontakty. Pan Brajczewski podobnie jak mój Ojciec nie ujawnili się natomiast nadal działali w konspiracji. Adwokat Brajczewski był obrońcą płk. J. Chylińskiego w czasie procesu 37 członków AK w tym Komendanta płk. J. Pałubickiego i szefa sztabu płk. J. Chylińskiego przed Wojskowym Sądem Rejonowym w Gdańsku (w załączeniu wypis wyroku). Nie był to przypadek bowiem był również obrońcą mego Ojca w czasie procesu w 1950r. i prowadził sprawy związane z uwolnieniem z więzienia do marca 1953r. (w załączeniu pełnomocnictwo mojej Matki). Działalność powojenna wydziału sprawiedliwości Okręgu polegała na ratowaniu wszelkimi sposobami aresztowanych członków AK bądź to w drodze przekupstwa sędziów i prokuratorów Wojskowych Sądów, zapewnieniu odpowiednich obrońców, pomoc w ukryciu się osób związanych z oskarżonymi. Syn p. Brajczewskiego podaje, że występował jako obrońca pomocniczy w procesach "Szarego" i "Rysia". Podaje również, że Jan Rzepecki przebywał w mieszkaniu rodziny we Włocławku "kiedy przierzucano go zagranicę". Należy przypuszczać, że prowadzono rozmowy na temat planowanej ucieczki, bo dalsze fakty działalności J. Rzepeckiego są znane. Ponadto Pani Brajczewska, podaje, że po zamieszkaniu we Włocławku adwokat Brajczewski nawiązał kontakt i utrzymywał go z ogrodnikiem Wacławem Guzowskim członkiem AK w inspektoracie Włocławek.

Wg informacji Żony p. Brajczewski poza pracą zawodową pracował społecznie w Lidze Kobiet i Kurii przy katedrze we Włocławku.

Przy pisaniu relacji korzystałam z informacji uzyskanych od

Żony p. Haliny Brajczewskiej
ul. Kościuszki 10 m.8
87-800 Włocławek

Syna dr Sławomira Brajczewskiego
ul. Poznańska 21/29
00-685 Warszawa
telefon nr 21-43-38

Bydgoszcz, dnia 28 czerwca 1993r.

Relację napisała; Urszula Żbikowska
ul. Adama Czartoryskiego 15/28
85-222 Bydgoszcz

U. Żbikowska

Urszula Żbikowska
ul. Adama Czartoryskiego 15/28
85-222 Bydgoszcz

aly.

Del. M-576/1223

— mozi Bivieru

Informacja telefoniczna

uzyskana 25.11.1992 od wdowy p. Brajczewskiej - 84 letniej zamieszkałej we Włocławku, ul. Kościuszki 10

- ✓ Adwokat Józef Brajczewski - urodzony w 1905r. - zmarł w 1985r.
W czasie okupacji przebywał w Warszawie i okolicy
Był członkiem AK - nie powierzał żonie żadnych informacji na ten temat. Pamięta, że był skierowany przez AK do Włocławka na stanowisko prokuratora. Po przyjeździe nawiązał kontakt i utrzymywał go z ogrodnikiem Wacławem Guzowskim.

✓ Z trojga dzieci najstarszy syn lekarz mieszka ^(w Polsce) w Warszawie - adres;
Sławomir Brajczewski
ul. Poznańska 21/29
00-685 Warszawa

Wg relacji żony wspomniany syn był bardzo związany z ojcem i prawdopodobnie może udzielić informacji. Wysłałam na podany wyżej adres "Schemat relacji" i oczekuję na odpowiedź.

Adwokat Brajczewski był obrońcą mego ojca Wawrzyńca Żbikowskiego w czasie procesu w 1950 r. i prowadził sprawy związane uwolnieniem z więzienia do marca 1953 r.

U. Żbikowska

B i o g r a m

8

B R A J C Z E W S K I Józef (1905 - 1985)

pseudonim; Dąb

**Panił funkcję; przewodniczącego wydziału sprawiedliwości
Komendy Okręgu AK Pomorze**

**urodzony ~~5x2x~~ 21.02.1905r. w Sokołowie Podlaskim był synem Jana
i Marianny. Ojciec był administratorem w majątkach ziemskich.
Maturę uzyskał w Gostyninie. Był mgr prawa - studia prawnicze
ukończył w Warszawie.**

Aplikację odbył w Sądzie w Lublinie - p.6ą podprokurator.

**W czasie okupacji mieszkał z rodziną we Wawrze, a kancelarię adwo-
kacką prowadził w Warszawie, przy ul. Marszałkowskiej.**

**Był członkiem Armii Krajowej jednak nie wiadomo od kiedy i przez ko-
go został zaprzysiężony. Wymieniony w składzie Komendy Okręgu AK
Pomorze jako przewodniczący Wojskowego Sądu Specjalnego - szef
wydziału sprawiedliwości od 1941 - 1944r.**

**Od 1945r. mieszkał we Włocławku. Prowadził kancelarię adwokacką.
Był**

**szef obroncy wojskowym w wielu procesach, w których oskarżano
członków AK, również w procesach t.zw. pokazowych. Między innymi
był obroncą szefa sztabu Komendy Okręgu AK Pomorze ppłk. J. Chylińskiego
przed sądem wojskowych w Gdańsku w 1946r., w procesach "Szarego"
i "Rysia" oraz bronił w 1950r. przed Wojskowym Sądem Rejonowym w Byd-
goszczy Wawrzyńca Żbikowskiego, który pod ps. Wala wchodził w skład
wydziału sprawiedliwości Komendy Okręgu AK Pomorze.**

**Poza pracę zawodową pracował społecznie w Kurii przy katedrze we
Włocławku i Lidze Kobiet.**

Zmarł 5.03.1985r. we Włocławku.

Bydgoszcz, 11 sierpnia 1993r.

U. Żbikowska

**Sporządziła; Urszula Żbikowska
ul. Adama Czartoryskiego 25/28
85-222 B y d g o s z c z**

1/2. Dokumenty Brajczewskiego Józefa:

1. Akt oskarżenia pomorskiej DSI (obronie Brajczewski), kserokop. napisu k. 2 s. 1-3
2. Pełnomocnictwo dla Józefa Brajczewskiego z 15.06.1950 do obrony Wawrzynca Szilkowskiego (Jadwiga Szilkowska), kserokop. oryg. k. 1 s. 4
3. Wyrok w imieniu DSI z 7.06.1946 (nypis) uniewinniający m.in. Franciszka Jędrę Wrenbela, kserokop. oryg. (obronie J. Brajczewski) k. 1 s. 5

A K T O S K A R Z E N I A

w sprawie przeciwko

- ✓1. Palubickiemu Janowi s. Augustyna, osk. z art.1 Dekr. O Ochr. Panstwa i art.187 K.K.-32.
- ✓2. Chylinskiemu Jozefowi s. Antoniego, osk. z art.1 Dekr. O Ochr. Panstwa i art.187 K.K.-32.
3. Paszocie Janowi Kazimierzowi s. Jozefa, osk. z art.1 Dekr. O Ochr. Panstwa.
4. Chalanonskiemu Heroninowi s. Aleksandra, osk. z art.1 Dekr. O Ochr. Panstwa.
5. Andrzejewskiemu Jozefowi s. Aleksandra, osk. z art.1 Dekr. O Ochr. Panstwa.
- ✓6. Pobereczko Ludwikowi s. Jana, osk. z art. 1 i art.4 §1 lit. a Dekr. O Ochr. Panstwa.
7. Peteckiemu Stanislawowi s. Jana, osk. z art.1 i art.4 §1 lit. a Dekr. O Ochr. Panstwa.
8. Daneckiemu Stanislawowi s. Franciszka, osk. z art.1 Dekr. O Ochr. Panstwa.
9. Smigiel Janowi s. Andrzeja, osk. z art. 1 Dekr. O Ochr. Panstwa.
- ✓10. Daruckiej Jadwidze c. Waleriana, osk. z art.1 Dekr. O Ochr. Panstwa.
11. Zielinskiej Helenie, os Franciszka, osk. z art.1 Dekr. O Ochr. Panstwa.
12. Zielinskiej Jadwidze c. Franciszka, osk. z art.1 Dekr. O Ochr. Panstwa.
- ✓13. Ruxownie Teresie c. Jana, osk. z art.1 Dekr. O Ochr. Panstwa.
- ✓14. Tojzie Wladyslawie c. Franciszka, osk. z art.1 Dekr. O Ochr. Panstwa.
- ✓15. Szajkowskiej Helenie c. Franciszka, osk. z art.1 Dekr. O Ochr. Panstwa.
- ✓16. Lehmana Wiktora s. Jozefa, osk. z art.1 Dekr. O Ochr. Panstwa i art.187 K.K.-32.
- ✓17. Kedzierskiemu Tomaszowi s. Antoniego, osk. z art.1 Dekr. O Ochr. Panstwa.

18. Szablowskiemu Maksynilianowi s. Antoniego, osk.z art.1 Dekr.O Ochr. Panstwa i art.289 K.K.-32.
19. Gosciniakowi Janowi s.Wojciecha, osk.z art.1 Dekr.O Ochr.Panstwa.
20. Biernatowi Walentemu s.Jakuba, osk. z art.1 Dekr.O Ochr.Panstwa.
21. Majchrzakowi Franciszkowi s.Jakuba osk. z art.1 Dekr.O Ochr.Panstwa.
- ✓22. Watorowskiemu Zygmuntowi s.Jana, osk.z art.1 Dekr.O Ochr.Panstwa i art.187 K.K.-32.
23. Janowskiemu Czeslawowi s.Wojciecha osk.z art.1 Dekr.O Ochr.Panstwa.
24. Ostrowskiemu Aleksandrowi s.Wladyslaw, osk.z art.1 Dekr.O Ochr.Panstwa.
25. Lawanskiemu Wladyslawowi s.Walenteo osk.z art.1 Dekr.O Ochr.Panst. i art.289 K.K.-32.
26. Szlaps Stanislawowi s.Marcina, osk. z art.1 Dekr.O Ochr.Panstwa.
- ✓27. Wojtanowskiemu Stanislawowi s.Jana osk.z art.1 Dekr.O Ochr.Panstwa i art.187 K.K.-32.
28. Wojtanowskiej Melanii c.Jana, osk. z art.1 Dekr.O Ochr.Panstwa i art. 187 K.K.-32.
29. Szelerowi Edwinowi Mikolajowi s. Bronislawa, osk.z art.1 Dekr.O Ochr. Panstwa.
30. Szeler Irenie c.Ludwika, osk.z art. 1 Dekr.O Ochr.Panstwa i art. 187 K.K.-32.
- ✓31. Bartel Janowi s.Kazimierza, osk.z art.1 Dekr.O Ochr.Panstwa.
- ✓32. Bartel Kazimierze c.Kazimierza, osk. z art.1 Dekr.O Ochr.Panstwa.
33. Stojowskiemu Kazimierzowi s.Jozefa, osk.z art.1 Dekr.O Ochr.Panstwa.
34. Stojowskiej Zofii c.Antoniego, osk. z art.1 Dekr.O Ochr.Panstwa.
- ✓35. Wrenbel Franciszkowi s.Marcina, osk. z art.1 Dekr.O Ochr.Panstwa.
36. Placzkowskiemu Pawlowi s.Pawla, osk. z art.1 Dekr.O Ochr.Panstwa.

137. Gorskemu Marianowi s. Feliksa, osk.
z art. 1 Dekr. O Ochr. Państwa.

Dnia 17.08.1945 r. w Teczewie na ulicy, dokonano zabójstwa oficera sowieckiego. Świadcami zajścia byli pracownicy W.U.B.P. w Gdansk, którzy też zatrzymali natychmiast podejrzanego osobnika, będącego w pobliżu miejsca zabójstwa, nazwiskiem Pobereczko Ludwik, podejrzewając go o udział w zabójstwie. Pobereczkę przywieziono do W.U.B.P. w Gdansk i wszczęto śledztwo w jego sprawie. W toku śledztwa ujawniono, iż jest on aktywnym członkiem organizacji A.K. okręgu bydgoskiego i jechał do Nowego Dworu z poleceniem tejże organizacji. Ujawniono także szereg innych członków organizacji A.K. okr. bydgoskiego, których następnie aresztowano i wszczęto śledztwo w ich sprawie, celem zlikwidowania sztabu okr. bydgoskiego A.K. k.....

Dalsze śledztwo wykazało co następuje:
Po oswobodzeniu woj. bydgoskiego przez Armię Czerwoną, wszelkie łączności między członkami sztabu okr. bydgoskiego A.K., zostały zerwane wskutek przejścia frontu. W końcu lutego lub na początku marca 1945 r. /czasu dokładnie nie ustalono/ komendant okr. bydgoskiego A.K. ppłk. Palubicki Jan pseudo "Janusz" nawiązał łączność z komendantem podokręgu /terenu na wschód od Wisły woj. bydgoskiego/ mjr. Chylinskiem Józefem pseudo "Piotr". Obaj oni spotkali się w domu brata "Janusza" -- Palubickiego Stanisława przy ul. Śląskiej 2 w Bydgoszczy. Podczas tego spotkania obaj uzgodnili pytania co do dalszej pracy w organizacji A.K. okr. bydgoskiego. A mianowicie postanowili ukryć wszystkich pozostałych członków organizacji A.K., aby nie zostali aresztowani przez Bezpieczeństwo, postarali się nawiązać pomalutką kontakt z inspektorami powiatowymi i innymi członkami organizacji A.K., a pozatym zorientować się w ogólniejszym położeniu, aby potem wszcząć odpowiednie kroki i prowadzić w dalszym ciągu prace konspiracyjne. W krótkim czasie potem Chylinski spotkał ~~szefa~~ szefa II wydz. okr. bydgoskiego A.K., Ruszkowskiego pseudo "Starzynski" i wydał mu polecenie przeprowadzenia wywiadu celem obliczenia strat w ludziach i materiale okr. bydgoskiego, aby zorientować się lepiej w sytuacji. k.....

W krótkim czasie po pierwszym spotkaniu Chylinskiego z Palubickim nastąpiło ponowne spotkanie ich przy ul. Kollataja 10 lub 12 II p. Podczas tego spotkania Chylinski powiadomił Palubickiego o poleceniu wydanym "Starzynskiemu". Zakomunikował także o trudnościach związanych z uzyskaniem kontaktów innych członków A.K. okr. bydgoskiego oraz uprzedził go, aby Palubicki był ostrożny przy nawiązywaniu jakichkolwiek kontaktów. Natomiast Palubicki zakomunikował Chylinskiemu, że udało mu się nawiązać kontakt z "gorą" /nie podając przez kogo to zrobił/ i wydał polecenie Chylinskiemu, aby ostatni zorganizował wywiad na okr. bydgoski, któryby pracował w kierunku zbierania informacji dotyczących działalności partii legalnych jak PPS, PPR oraz o organizacji administracji Publicznej, organizacji ekonomicznej woj. bydgoskiego i t.p. Wydając wymienione polecenie, Palubicki powołał się, iż jest to rozporządzenie z "góry". Po uzgodnieniu tych pytań Palubicki z Chylinskiem umówili się, że gdyby zaszła gwałtowna potrzeba spotkania między nimi to zawsze mogą spotkać się na Czarnej Drodze w Bydgoszczy, w godzinach przedpołudniowych i popołudniowych. Specjalnego spotkania nie wyznaczali. Później rozstali

20.11.81 20

Żbikowski: Wawrzyniec
310

P E Ł N O M O C N I C T W O

Niniejszym upoważniam adwokata i obrońcę wojskowego
Józefa Brajczewskiego, zamieszkałego we Włocławku przy ul. Kościusz-
ki 10 do obrony mojej ^{niezależnie} ~~osobnej~~ w sprawie toczącej się w Wojskowej
Prokuraturze Rejonowej wzgl. w Wojskowym Sądzie Rejonowym w Byd-
goszczy
z prawem udzielenia substytucji.

Bydgoszcz, dnia 19.11.1950 r.

Jadwiga ~~z~~ ^z ~~kom. 20~~

Informacja stanowiska WACKIEJ	Wzrost 170	Waga 70	Barwa włosów brązowe	Barwa oczu niebieskie	Barwa skóry biała
-------------------------------------	---------------	------------	-------------------------	--------------------------	----------------------

[Handwritten signature]

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Gdańsk 7 czerwca , dnia 194 6 r.

Wojskowy Sąd Rejonowy w Gdańsku na - jawnej rozprawie w Gdańsku

w składzie:

Przewodniczący: - ppłk. Parzeniecki Piotr

Sędzia, asesor, ławnik: - mjr. Gajewski Adam

Sędzia, asesor, ławnik: - por. Hubert Jan

z udziałem protokolanta: por. Kugacza Henryka , w obecności

oskarżyciela Prokuratora Wojsk. Prok. Rej. w Gdańsku, por. Mazurkiewicza

i obrońców wojskowych: adw. Brajczewskiego Józefa, adw. Etingera Mieczysława, adw. dra. Dąbrowskiego Romana, adw. Ogrodzkiego Kazimierza, adw. Krawczyńskiego Mieczysława i adw. Bronowskiego Aleksandra

rozpatrzył w dni 194 6 r. sprawę:

u n i e w i n n i k ;

WREMBLA Franciszka, s. Marcina - od zarzutu, iż w czasie od wyzwolenia Polski z pod okupacji hitlerowskiej do dnia aresztowania poszczególnych oskarżonych, t.j., odnośnie Smigła, Leimera, Biernata, Szellera, Edwina, Szeller Ireny i Garskiego Mariana - do dnia pomiędzy 17 sierpnia a 15 września 1945r., odnośnie pozostałych oskarżonych do dnia pomiędzy 16 a 24 listopada 1945r. na terenie województwa bydgoskiego i gdańskiego mieli rzekomo brać udział w organizacji pod nazwą "Armia Krajowa", to jest w związku, mającym na celu obalenie istniejącego demokratycznego ustroju Państwa Polskiego, a więc od zarzutu popełnienia przestępstwa, przewidzianego w art. 1 Dekretu o Ochronie Państwa. +

Przewodniczący: /-/ ppłk. Parzeniecki Piotr

Sędzia: /-/ mjr. Gajewski Adam

Ławnik: /-/ por. Hubert Jan

Za zgodność

Kierownik Sekretariatu
Wojskowego Sądu Rejonowego
Gdańsku

[Signature]
(-) BALICKI,

II. Materiały uzupełniające relacje:
Brajcowski Józef

1. M. Szbiłkowska, biogram Brajcowskiego Józefa, [w:] SB M P 1939-1945, pod red. R. Maciejewskiej - Marcinkowskiej i E. Zawackiej, Tomii 1994, z. 1, s. 41, Krosno sp.

K. 1 5.1

1

Brajczewski Józef ps. "Dąb" (1905-1985),
kierownik referatu sprawiedliwości KO AK Pom.

Ur. 21 II 1905 r. w Sokołowie Podl., syn Jana, administratora majątków ziemskich i Marianny. Maturę uzyskał w Gostyninie, a studia prawnicze ukończył w Warszawie. Aplikację odbył w sądzie w Lublinie. Pełnił obowiązki prokuratora.

Podczas okupacji mieszkał w Wawrze, a kancelarię adwokacką prowadził w Warszawie. Był żołnierzem AK, nie wiadomo jednak od kiedy i przez kogo zaprzysiężonym. Wymienia go Józef Chyliński, szef sztabu KO AK Pom. w składzie KO AK Pom., jako przewodniczącego Wojskowego Sądu Specjalnego i kierownika referatu sprawiedliwości KO Pomorze w latach 1941-1944.

Od 1945 r. mieszkał we Włocławku, gdzie prowadził kancelarię adwokacką. Był obrońcą w wielu procesach, w których oskarżonymi byli żołnierze AK, również w tzw. procesach pokazowych. M.in. był obrońcą J. Chylińskiego przed Sądem Wojskowym w Gdańsku w 1946 r., a także Jerzego Gadzinowskiego ps. "Szary" i Antoniego Fyszkowskiego ps. "Rys". W 1950 r. bronił → Wawrzyńca Żbikowskiego ps. "Myśliwy", "Wala" przed WSR w Bydgoszczy. Poza pracą zawodową, działał społecznie w Kurii przy katedrze we Włocławku i w Lidze Kobiet. Zmarł 5 III 1985 r. we Włocławku.

AP AK, T.: Brajczewski J., Wróblewska W., Żbikowski W.; Akta OPAK z. 1, s. 33, z. 15.

AK na Pomorzu ...; Ciechanowski, Ruch oporu...; Walka podziemna... (tam błędnie jako Brioczewski)

Urszula Żbikowska

SB st. P 1939-1945, pod red. H. Stawiejskiej - Marcinkowskiej i E. Zawackiej
Tom III 1994, 2.1.

IV/i. Korespondencja - rodzime Józefa
Brajzewskiego

1. List syna, Stanisława Brajzewskiego
do ? z 21.02.1993, ręk. brokso p. k-151-2

Szanowne Pani: do M. Szikowskiej? Warszawa 21.01.93 r.

Przepraszam przed wszystkim za tą niemiłą
opóźnioną odpowiedź na Pani listy z 4 i 19 grudnia 1992 r.
^{Przepraszam} Istotą 2 jednej strony sprawie mojej rezygnacji
pracy zawodowej, które pochitanie mi nie bez reszty
a z drugiej strony części odwołania jędricholich
decyzji o działalności mego Ojca Józefa Brzeczewskiego
w Armii Krajowej w okresie okupacji litewskiej, a potem
sowieckiej. Oboje studiowaliśmy z ludźmi, którzy
byli z Nili bardzo blisko w czasie okupacji litewskiej
i nie słyszę nic, ale to dostawia mi miś niedzię.
m. h. Sędzię Stanisław Kosiński, z którym kilka lat
mieszkałem pod jednym dachem na plebanii klasztoru
SS. Felicjanek w Ławne. Razem dostrzegli P. Stra. Paliński
rodziców Elżbiety i Jerzego.
Pomniem, od czasu rezygnacji nie wiodłem wien
tylko to że w naszym domu zatrzymał się Jan Rzepczak
wtedy przekazał go sąsiadom. Niewiem, że prezydentem
"Dob" było kilka dni wcześniej pisać mi w domu
ale nie jestem pewien, czy było związane z osobą mego
Ojca. Niewiem, że uczestniczył jako obrońca pomocnicy
w procesach "Szarego" i "Rybia" przeszedł resztę
nie bez śmierci. Pamiętam jeszcze z okresu okupacji
między innymi, że Ojciec często kontaktował się w
Polsce z prof. ks. Piłchowskim^(miejscem) i byłym Prezydentem RP
Stanisławem Wojciechowskim - w jego domu w Warszawie - Hęty
niewiem, że po wojnie przeminął Niemców nie było z Ławne
zatrzymał się w tej chwili i tu przeminął Hęty Ojca - miś
spotykał się w czasie okupacji miś miś.

Po prostu Ojciec intelektualnie wspominał swoje ucieśnienie
w opiecej AK, ale będzie zapewne taki jak i jego rodzina
jest bardzo skrupulatną obserwacją UB mimo że w nie są
domu mówią o tej jego działalności.

Miejski, kiedy zdawałem się ucieśnić mi się b. dobrze
ocen z epizodów wstępnym, nie byłam zbrodnie przyznawcy
z powodu „braku miejsca” - owożo się potem, że do Uderzaj:

Relukwencyjnej na ucieśnić (miał tu przede wszystkim ^{na myśli}
Medycynę Medycynę w Łodzi - dotąd dotychczas do swoich
dokumentów / wptywało także pismo z kłopotem

Bezpośrednio z Włocławka - nie przyjęci na ucieśnić -
ojciec wrogim bolszewickim, były członkiem AK."

To chyba wszystko. Wspomnienie to wspomnienie
można odczytać, Stalinskiej, gdzie czterech zyt ucieśnić
w poczuciu rozrocznie obróbkę i pełnej ironii
pracy politycznej.

Ja Ojciec: Józef Brajczewski Syn Jacek i Maryna
ur. 21 lutego 1905 r. w Giedku u/Buzieju
zm. 5 marca 1985 r. w Włocławku

Jeżeli wyraz szacunku

Stawomir Brajczewski

WL 299 SŁAWOMIR BRAJCZEWSKI
Lekarz medycyny
Spec. choroby wewnętrzne
Warszawa, ul. Pospoliska 21 m. 20
tel. 21-43-36

P.S. Uprzejmie proszę o przesłanie filmu na Polichium
i jego kadrowe - serdecznych pozdrowień

Przejs

J: M: 576/1223 Pom.

Włocławek,

Brajczewski Józef
V. Karty informacyjne
M.

M-576/1223

Wrocław 1.

Brąnowski Józef -
był skierowany przez AK do Wrocławia
na stanowisko prokuratora,
utrzymując kontakt z Wacławem Gyrardem
(z rel. Moniki Zbikowskiej wybranej ool
zimy J. Brąnowskiego).

M 87.

+ Boriacowski
+ Brąjerowski ...

Bydgoszcz
PK 2

adwokat z Katowicki w 1950 latach
Zliksztin awenturary ¹⁹⁵⁰ / wariant go na
obrotach.

Circa 1930-1935 w czasie wojny do to wariantach
z Braczkim "Dob" z Siedmi PK w Bydgoszcz
sym. Prąjerowski go jest, leżącym w migracji
K. Brąjerowski Radejpes
Inf. wtrne z dn. 14.11.92r.

Bratczanski

V (W Red.: Według relacji Waleria Wróbel - 3
leśniczy ps "Róża", Kwiecień insp. Przed-
nica, zwiada ona, w wrześniu 1944 r.

- tuż po śmierci H Gonetzmachera, ps "Michał"
wzrost o spotkanie, wydany jest
przez Chylinskiego, do leśnicznika w Rym-
ku w Rypinie, gdzie zastata ~~to~~ zwano
jej "Debe".

Deb podpisał w im. wyrok śmierci,
wydany na "Białego Głosa", kmdt
PAP; akt oskarżenia podpisał

p.o. prokurator w Warszawie Zbikowski,
ps "Wale", ~~z~~ którym "Deb" był w
stałym kontakcie)

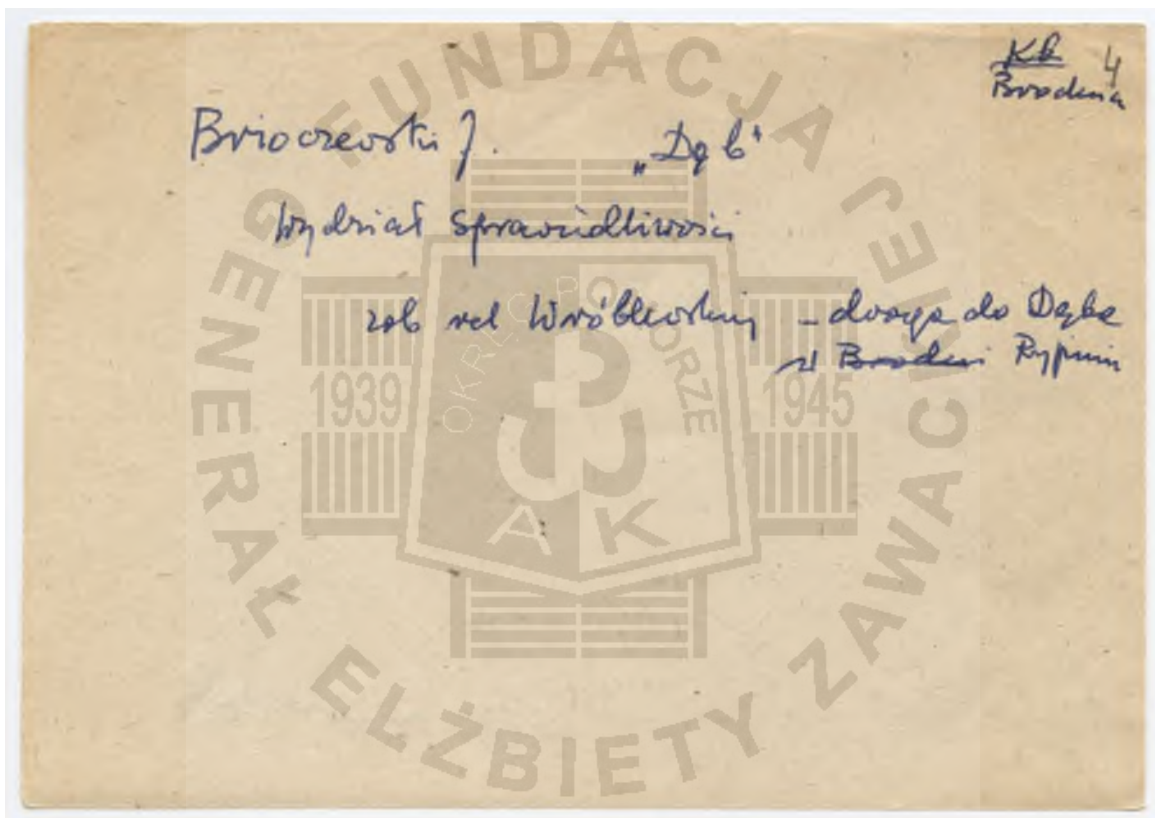
verte

Notatka E. Zaradziej do wojennego
Bratniańskiego (z marca 1934 r.)

J. Komisarz

GENERALE
ELŻBIETY
ZAWACKIE

Inż. Wobden 5

Brajewski Józef - mecenas
był obywatel z wyjazdu (1916) do
Sikorskiego ps. "Kobieta" - matka płac PK
Tępkę, obw. mianow. Superowa, re. 48.
Sikorskiego od śmierci uchował resztkę piórną
o jej śmierci był wydanym po zakończeniu wojny.
Obył pamiętał proces, miał wiele sygnatur
dla H. Sikorskiego.

z relacji Damoty Hujkowskiej - córki
H. Sikorskiego (sędziwa sędziwa)

Woj.

Tonin 6
AK

Brajerowski Józef, ps. „Dęba”
był maszynowcem Vojnickiego batalionu specjalnego
(BSS) i należał do jednostki specjalnej służby
pomocniczej.

Komandosi W., Służba Pomocna Armii Krajowej.
Odt. „Gumielada” do UIN-u, WPH, 1993, nr 4
[146], s. 76

ML6634

0y

TORUN 7

BRAJCZEWSKI J. ps. "Dąb" KO AK

Przewodniczący Wojskowego Sądu Specjalnego (WSS):
Okręgowy Wydział Sprawiedliwości KO ZWZ-AK Pom.

Zr.: B. Chrzanowski, Konspiracja rządu RP w regionie
nadbałtyckim (1939-1945), [w:] Walka podziemna...,
s. 132.

MGr 1994

Кобякелен - И-102

8

Внедренски Јокт

Обработка и промена материјала-нема-
ну и кобјакелен, садња и зира-
лима и додатоци сиске 3-го Меја
не кобјакелен. (копче и додатоци и др.)

Зав. Т.: Томасовски И., мп. Кобј.

I / 11, 30, 31

ИММ-95

Włodarczyk 9
M

Brajnewski Józef - mecenas
obronca z wyjątkiem Włodzimierz Silińskowski
ludzie płaci. Mł. Tęcza, podziękuję
18 II 1946 r. przez WSO w sprawie sprawy
w Bydgoszczy.

wspomina po serdecznie co do U. Silińskiego
(w sprawie o swoim ojcu) p. damta Włodarczyk
z dnia 5.12.1946 r.

Tęcza W. Silińskiego

MSy.

10

BRĄDZEWski JOSEF

Ldb. ARAK, INSP. BYDG., T.: ZBIKOWSKI W. →

Toruni
FK-11

"DAB"

Sędzia przewodniczący
w procesie FK - sprawa
"Białego Grota"

zob. Zolewski T. "Sprawa Białego
Grotu" s. 7 Bibl. APFK

D.K. 99

a

FK 12
K.D. Somone
TORUN

BRAJCZEWSKI

Josef

ps "Dab"

Prerobnik referatu sprawiedliwosci
K.D. FK Somone.

Zob. Stownik biograf. Towar. Nauk. I. s. 41
Funkcyja "Arch. Tow. FK"
Torun, 1994 r.

u Dec / 2001 r

t. 2)

Wrocławu KO "Ak" 13

Brzeźczewski Józef
ps. "Dęb"

W l. 1942-1945 przewodniczył Wolskowemu Sądowi
Specjalnemu. Po wojnie nie ujawnił się. W 1945
współpracował z J. Rzepeckim. Od lipca 1945 prowadził
kancelarię adwokacką we Wrocławiu. Uczestniczył w wielu
procesach sędziów - był Ak i konspiracją powojenną
m.in. był obrońcą J. Chylińskiego, J. Gąsienki, i
Antoniego Frychowickiego.

MM.IX.09. zob. B. Ziobrowski, Powojenna działalność..., Ziemia kujawska
t. 20, 2007, s. 70.

ps. "Dab"
Brajerzewski Józef?

Wrocław
14

Jako sędzia pracował w sekcji służby sprawi-
dliwości (Okręg Pomorski AK)

Kob. Spisujemy Zofię Kępc

S. IV/24

lit XI/08

1. Żbikowska Urszula
85-222 Bydgoszcz

2. syn Stanisław Brajczewski
00-685 Warszawa

M.576/1223

Włodawek
LU-4a AK

++ Brajczewski Józef

Brajczewski Józef

